

SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIMTE

Van 1774/2002 naar 1069/2009

27/01/2010 - Raadzaal

Agenda

1. VO1774/2002 - vragen vanuit de sector
2. Overgang van VO1774/2002 naar VO1069/2009
3. Comitologie (SANCO/2827/2008 rev. 2)

1. Wanneer is er een erkenning 1774/2002 nodig voor een biologie?

- Als digestaat aangevoerd wordt van biogasinstallatie met full erkenning: 'verwerkt' DBP → niet nodig
  - Als digestaat aangevoerd wordt van biogasinstallatie met light erkenning en verwerking enkel mest als DBP: niet nodig
  - Als digestaat aangevoerd wordt van biogasinstallatie met light erkenning en verwerking van melk/inhoud van maag- en darmkanaal: erkenning nodig (intermediair cat. 2 bedrijf)!
- Conclusie: als je 'onbepaald' digestaat wil ontvangen van eender welke biogasinstallatie: erkenning nodig als 'intermediair cat. 2 bedrijf'

2. Waaraan moet 'intermediair cat. 2 bedrijf' voldoen?

- Biologie heeft erkenning nodig van intermediair bedrijf. De voorzieningen die nodig zijn voor deze bedrijven zijn echter niet aangepast aan mestverwerkingsinstallaties (biologie):
  - bv. Adequate toiletten, kleedlokalen en wastafels voor het personeel nodig
  - Afvalwaterlozingssystemen; afvalwater moet zo worden behandeld dat er geen ziekteverwekkers meer aanwezig zijn
    - 2.13 Afvalwater moet - voor zover dat praktisch uitvoerbaar is - zo worden behandeld dat er geen ziekteverwekkers meer aanwezig zijn.
  - Adequate voorzieningen voor het reinigen en ontsmetten van de recipiënten waarin dierlijke bijproducten worden geleverd, en van de voertuigen + ontsmetten van de wielen van de voertuigen

3. Wanneer is erkenning als opslagbedrijf nodig?

Vraag:

Wanneer is er een erkenning 1774/2002 nodig voor opslag, korrelen, verpakken van verwerkte mest? (bv. verder behandelen van reeds gehygiëniseerd digestaat)

- Biogasinstallatie met light-erkenning: verwerkte DBP in onreine zone KAN NIET!!! → erkenning nodig als opslagbedrijf (haalbaar???)
- Biogasinstallatie / composteerinstallatie / technisch bedrijf met full-erkenning → valt waar mogelijk onder de bestaande erkenning, maar plicht om deze wijziging van proces te melden aan de Mestbank !
- Niet-erkende inrichting: erkenning nodig als opslagbedrijf

4. Opmerkingen erkenning biogasinstallatie met of zonder pasteurisatie (full/light erkenning)

- Voor het verkrijgen van een full erkenning wordt vereist dat alle uitgaande stromen vd installatie gepasteuriseerd zijn (behandeling 60 min op 70°C)
- Veel vergistingsinstallaties werden zo ontworpen dat de pasteurisatie gebeurt aan einde vh proces, na het drogen van het digestaat, net voor de opslag vh eindproduct in silo (vb dmv thermische vijzel)
- Bepaalde stromen zoals ammoniumsulfaat van luchtwassers en concentraten uit membraanfiltratie die ontstaan in het verwerkingsproces worden zo niet gepasteuriseerd
  - Producten uit luchtbehandeling niet opgenomen in scope VO1774/2002
  - Concentraat is fractie van digestaat: wel in scope VO1774/2002
- gevolg is dus dat er geen full-erkenning kan verkregen worden voor dergelijke installaties: het is “alles of niets”, en dit is een probleem.
  - Dit principe staat al sinds start VO1774/2002 vast.
- een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om de pasteurisatie te gaan doen direct na de vergisting, en zo een full erkenning te krijgen; maar dan is er wel weer meer risico op contaminatie later in het verwerkingsproces
  - Installatie moet zo ontworpen zijn dat hercontaminatie uitgesloten wordt.

5. Water dat na zuivering door de RO membranen komt:

- Zonder pasteurisatie voldoet lozing van dit water dus niet aan VO 1774
  - Correct
- Deze RO-membranen zouden echter wel bacteriën en virussen tegen houden (resultaten van een onderzoek van Prof. Ryckeboer aan de KUL zouden dit kunnen uitwijzen); het risico dat ze gedeeltelijk toch worden doorgelaten is echter nog niet volledig gekend. Voorlopig zou lozing van dit water wel toegelaten worden (?): graag hier meer duidelijkheid over.
  - Ryckeboer → OVAM-project onderzoek naar alternatieve hygiënisatie maar geen onderzoek naar RO
  - Theoretisch aanvaardbaar mits continue opvolging (analyses!).

6. Waarmee rekening houden bij ontwerp nieuwe installatie?

Vraag:

In het algemeen wordt meer duidelijkheid gevraagd ivm toepassing van VO 1774, als nieuwe installaties moeten worden ontworpen/gebouwd, graag meer duidelijkheid waar men overal rekening moet mee houden ivm pasteurisatie van de stromen.

- Een biogasinstallatie moet uitgerust zijn met een pasteurisatie/ontsmettingstoestel dat **NIET OVERGESLAGEN KAN WORDEN**.
- Parameters: 12mm, 60 min. 70°C. - Andere parameters kunnen enkel mits volledige validatie (!! Grondige bewijsvoering met analyses !!)
- Monsters van **al het digestaat** (= alle fracties) moeten aan de microbiologische normen voldoen.
- **Full en light kunnen niet samen** toegekend worden aan 1 vergistingsinstallatie.

Agenda

1. VO1774/2002 - vragen vanuit de sector
2. Overgang van VO1774/2002 naar VO1069/2009
  - A. Historiek
  - B. Voorstelling VO1069/2009
  - C. Opmerkingen en vragen uit vorige vergadering
3. Comitologie (SANCO/2827/2008 rev. 2, 27/07/2009)

A. Historiek van VO1774/2002 naar VO1069/2009

Historiek medebeslissingstekst (VO1069/2009)

- 08/06/2008: Ontwerpverordening voorgesteld aan Europese Raad (LS geven eerste opmerkingen en vragen)
  - 05/08/2008: 1^e overleg Mestbank - sector mestverwerking, opmerkingen doorgegeven via FOD
- 17/09/2008: 2^e vergadering van de Europese Raad
- Voorjaar 2009: 1^e lezing door Europees Parlement, Raad en Commissie
- 21/10/2009: goedgekeurd door Europees Parlement en de Raad ; publicatie op 14/11/2009 → van kracht op **04/03/2011**

B. Voorstelling 1069/2009

Titel I - Algemene bepalingen

- Hoofdstuk I - Gemeenschappelijke bepalingen
- Hoofdstuk II - Verwijdering en gebruik van DBP en afgeleide producten

Titel II - Verplichtingen van exploitanten

- Hoofdstuk I - Algemene verplichtingen
- Hoofdstuk II - Het in de handel brengen
- Hoofdstuk III - Invoer, doorvoer en uitvoer

Titel III - Officiële controles en slotbepalingen

- Hoofdstuk I - Officiële controles
- Hoofdstuk II - Slotbepalingen

1. Titel I, hfdst. I: Gemeenschappelijke bepalingen

■ Enkele belangrijke principes:

- Als **exploitant** ben je in alle fasen van verzamelen, vervoer (!), hanteren, behandelen, transformeren, verwerken, opslag, in handel brengen, verdelen, gebruik en verwijderen binnen ondernemingen die je controleert **verantwoordelijk** dat DBP en afgeleide producten voldoen aan VO.
- De **lidstaten** zien hierop toe via **officiële controles**.
- Nieuwe uitzondering om sanitaire opvolging te beperken: Er kan voor sommige producten (maar **niet voor mest**, organische meststof of veevoeder!) een **eindpunt** bepaald worden. Eindpunt zit wel nog in de scope voor het geval er problemen zijn (uitbraak dierenziektes).

■ Belangrijke definities (art. 3): 20 (mest), 22 (organische meststoffen en bodemverbeteraars)

2. Titel I, hfdst. II: Verwijdering en gebruik (1)

- Art. 13 - Cat. 2 (bv. mest & inhoud maagdarmkanaal) wordt:

- d) gebruikt voor de vervaardiging van **organische meststoffen of bodemverbeteraars** die op de markt worden gebracht overeenkomstig art. 32, na verwerking door sterilisatie onder druk, **indien nodig**, en na duurzame merking van het resulterende materiaal;
- e) tot **compost** verwerkt of omgezet in **biogas**:
  - i) na sterilisatie onder druk en merking, of
  - ii) al dan niet na verwerking voor mest, IMDK, cat. 2 melk(producten), biest, eieren(producten) waarvan autoriteit denkt dat ze veilig zijn
- f) zonder verwerking **op het land** uitgereden, als het gaat om mest, <IMDK, cat. 2 melk(producten) en biest waarvan autoriteit denkt dat ze veilig zijn>

! Hou rekening met Belgische meststoffenwetgeving FOD & afvalstoffenwetgeving OVAM !

→ Huidige technische bedrijven vallen onder gebruik d)

2. Titel I, hfdst. II: Verwijdering en gebruik (2)

- Art. 14 - **Cat. 3** (bv. keukenafval, 'gewone' melk(producten)...)
  - f) tot compost verwerkt of omgezet in biogas;
  - l) zonder verwerking op het land uitgereden → melk(producten), biest
    - ! Hou rekening met Belgische meststoffenwetgeving FOD & afvalstoffenwetgeving OVAM !

- Vereisten nog niet bepaald → zie comitologie

3. Titel II, hfdst. I: Verplichtingen van exploitanten (1)

■ art. 21, 22: VERZAMELEN TRANSPORT TRACEERBAARHEID

- EU: **handelsdoc** of **gezondheidscertificaat**
- Binnen LS: alternatief systeem toegelaten + uitzondering voor *mest (tss. 2 plaatsen op zelfde agrarisch bedrijf of tss. agrarische bedrijven en gebruikers van mest in zelfde LS)*
- Voorwaarden voor veilig vervoer (recipiënten, voertuigen, verpakkingsmateriaal):
vereisten → zie comitologie
- Traceerbaarheid: administratie bijhouden
vereisten → zie comitologie

3. Titel II, hfdst. I: Verplichtingen van exploitanten (2)

■ REGISTRATIE / ERKENNING - art. 23 & 24

■ REGISTRATIE:

- Iedereen die iets doet met DBP en geen erkenning nodig heeft (wel uitzonderingen voor oa boerderijen).
- Exploitant informeert overheid over activiteiten (actuele info).

■ ERKENNING: nodig voor:

- f) vervaardiging van organische meststoffen en bodemverbeteraars;
- g) omzetting van DBP en/of afgeleide prod. in biogas of compost;
- i) opslag van DBP
- j) opslag van afgeleide producten die bedoeld zijn om:
  - iv) te worden gebruikt als org. mestst./bodemverbeteraars, behalve opslag op plaats waar zij direct worden uitgereden.

3. Titel II, hfdst. I: Verplichtingen van exploitanten (3)

- Art. (25), 27 - Algemene hygiënevoorschriften (analoog als huidige VO1774/2002: ongediertebestrijding, voorzieningen voor reinigen en ontsmetten, onderhoud/ijking installatie en apparatuur, evt. reine/onreine zone, ...)

Verder vast te leggen in comitologie

- Art. 28 - 30:
  - Auto-controle (eigen controles): iedereen
  - HACCP: schriftelijke procedure(s) op basis van beginselen van risicoanalyse en kritische controlepunten: verwerking van DBP €
omzetting in biogas en compost
  - Nationale gidsen voor goede praktijken aanmoedigen

4. Titel II, hfdst. II: In de handel brengen

- Art. 32: organische meststoffen en bodemverbeteraars, in de handel brengen en gebruik
  - Organische meststoffen en bodemverbeteraars:
    - Enkel van cat. 2 of cat. 3-materiaal afgeleid
    - Productie volgens voorwaarden 'sterilisatie onder druk' of andere voorwaarden (!) + **extra maatregelen via comitologie**
    - Afkomstig van erkende of geregistreerde bedrijven - indien nodig
  - Ook gistingresidu (=digestaat) of compost

5. Titel II, hfdst. III: Invoer, doorvoer en uitvoer

- Art. 41 - Invoer (= van buiten EU) / doorvoer (= via EU): status quo voor mest
- Art. 43 - Uitvoer (= naar buiten EU): buiten OESO voor gebruik in biogas/compost: verboden

6. Titel III - hfdst. I: Officiële controles (1)

- Goedkeuringsprocedure (art. 44)
  - Erkenning vooraleer met activiteiten begonnen is, met verplicht bedrijfsbezoek
  - Mogelijkheid tot voorwaardelijke erkenning (max. 2x3 maand, met 2^e bezoek)
  - Exploitant moet activiteit stilleggen als hij geen erkenning krijgt

- Opschorting, intrekking en verbod van activiteiten (art. 46)

6. Titel III - hfdst. I: Officiële controles (2)

- Art. 48 - Verzending naar andere LS:
  - Exploitant brengt autoriteit van LS van oorsprong en van bestemming op de hoogte. Autoriteit van bestemming oordeelt en kan voorwaarden opleggen, binnen gespecificeerde tijd.
  - Standaardformaten voor aanvraag: **via comitologie**
  - TRACES
  - Verplicht rechtstreeks vervoeren naar erkend of geregistreerd bedrijf van bestemming, of voor mest rechtstreeks naar agrarisch bedrijf van bestemming.
  - Afwijking mogelijk voor mest in grensgebieden (**via comitologie**)

7. Titel III, hfdst. II: Slotbepalingen

- Art. 52 - Uitleg verschillende comitéprocedures
- Art. 53 - Sancties: per lidstaat
- Art. 54 - 56:
  - Vanaf 4 maart 2011 wordt VO1774/2002 vervangen door VO1069/2006
  - Erkenningen/registraties voor 4 maart 2011 worden, voor zover van toepassing, geacht overeenkomstig VO 1069/2009 te zijn erkend of geregistreerd.

C. VO1069/2009: opmerkingen en vragen uit vorige vergadering (1)

- Art. 21, lid 2, alinea 2: verzameling, vervoer

Geen handelsdoc/gezondheidscert/TRACES voor mest die vervoerd wordt tussen 2 plaatsen op zelfde agrarisch bedrijf of tss. agrarische bedrijven en gebruikers van mest die zich in zelfde lidstaat bevinden. Gezien nieuwe definitie van mest geldt dit niet meer voor 'verwerkte mest'.

- Kan eventueel wel terug via lid 6, punt b): **aandachtspunt voor comitologie!**

C. VO1069/2009: opmerkingen en vragen uit vorige vergadering (2)

- Erkenning voor een bepaalde categorie of meer dan 1 categorie (mits strikt gescheiden omstandigheden of enkel tijdelijk)?
  - Mengsel van cat. 2 (bv. mest) en cat. 3 (bv. keukenafval) = cat. 2

- Art. 20 - alternatieve methoden: kan er in afwachting van goedkeuring door Commissie een nationale goedkeuring gegeven worden?
  - Neen.

Agenda

1. VO1774/2002 - vragen vanuit de sector
2. Overgang van VO1774/2002 naar VO1069/2009
3. Comitologie (SANCO/2827/2008 rev. 2)

1. Comitologie - Historiek

Historiek comitologietekst

(='bijlagen', 'implementatieverordening')

- Augustus 2008: 1^e versie beschikbaar ('copy-paste' huidige bijlagen 1774/2002)
  - 10/10/2008: 2^e overleg Mestbank - sector mestverwerking
- Zomer 2009: 2^e versie beschikbaar (deel van de opmerkingen verwerkt)
- 25/09/2009: Overheden geven feedback op vragenlijst aan EU
  - 27/01/2010: 3^e overleg Mestbank - sector mestverwerking
- 09/02/2010: Bespreking in WG ABPR EU

2. Comitologie (annex I - III)

- Opmerking: versie 2 tov versie 1: vrij grote wijzigingen (structuur, bepaalde delen anders ingevuld)

- Annex I - definities
  - Biogas/composteer plant: enkel 'dierlijk' omwille van scope verordening (dus geen probleem voor niet-dierlijke producten)
  - Minder definities in versie 2 (42) dan in versie 1 (62) !?

- Annex II - End point

- Annex III - Animal health restrictions

3. Comitologie (annex IV - VI)

- Annex IV - Restrictions of use of ABP
  - !! Gebruik op weiland/gebruik als voeder (hooien) voor org. meststoffen of bodemverbeteraars, andere dan mest: beperkingen (o.a. wachttijd 21 dagen)
- Annex V - Disposal
- Annex VI - Processing → niet van toepassing op mestverwerking

4. Comitologie (annex VII) (1)

- Annex VII - Transformation into biogas, composting
  - In 1774/2002 was dit bijlage VI, hfdst. II
  - Section I - Vereisten 'plant'
    - Volledige scheiding met landbouwhuisdieren is vereist zodra niet enkel mest van eigen bedrijf (= zodra externe DBP).
    - 'closed composting reactor' vertalen als 'afgesloten composteercel' i.p.v. als 'gesloten composteerreactor'
  - Section II - Hygiëne-eisen
    - Verplichte reiniging van transportmateriaal van onverwerkt materiaal: Belgisch voorstel: 'Cleaning of tank transport and tank for storage should not always be needed (same product, same category, no spoilage...). In practice, these tankers are not cleaned, washed and disinfected after each use and dry before every use. Even though the current regulation requires it.' (zie ook Annex X)

4. Comitologie (annex VII) (2)

■ Annex VII - Transformation into biogas, composting

■ Section III - Verwerkingsparameters

- 'Full': 12 mm - 1 h 70°C blijft gelijk.

- Kan 'light' erkenning nog? Ja, zie sectie III, ch. II, punt 2.

- Opgelet: de algemene hygiëne vereisten gelden ook voor light (bv. snel verwerken, adequate opslag grondstoffen, reinigen transportmateriaal, ongediertebestrijdingsplan, reinigingsprocedure- en materiaal, inspectieschema's, ...). Huidige light-erkenning zal aangepast worden tegen 4 maart 2011.

- Voorstel: 'light' uitbreiden met melkPRODUCTEN

4. Comitologie (annex VII) (3)

- Section III, chapter III: Normen voor digestaat en compost: België vraagt 'standardisation of norms' (compost & digestion residues with and without manure):

digestion residues and compost	manure and processed manure products	Import (ch. 17-health certif.)
Escherichia coli: n = 5, c = 1, m = 1 000, M = 5 000 in 1 g; or Enterococaceae: n = 5, c = 1, m = 1 000, M = 5 000 in 1 g;	Escherichia coli: n = 5, c = 5, m = 0, M = 1 000 in 1 g; Or Enterococaceae: n = 5, c = 5, m = 0, M = 1 000 in 1 g;	free from Escherichia coli or from enterobacteriaceae (based on the aerobic count: less than 1000 cfu per gram of treated product); and
Salmonella: absence in 25 g: n = 5; c = 0; m = 0; M = 0	Salmonella: absence in 25 g: n = 5; c = 0; m = 0; M = 0	Free from Salmonella (no salmonella in 25 g treated product)
-	"and they shall have been subjected to reduction in spore-forming bacteria and toxic formation" (cfr. method 7: Clostridium perfringens absent in 1 g of the products)	have been subjected to reduction in spore-forming bacteria and toxic formation.

5. Comitologie (annex VIII, IX)

- Annex VIII - Special rules on research, feeding and collection and disposal
- Annex IX - stand format for applications for alternative methods

6. Comitologie (annex X) (1)

■ Annex X - Collection, transport and traceability

■ Section I: verzamelen en transport

■ Eisen voor voertuigen en herbruikbaar transportmateriaal:

a) 'clean and dry before use', unless they are dedicated to the carriage of a particular ABP or derived product in a way which avoids cross-contamination; and

b) Cleaned, washed and/or disinfected after each use to the extent to avoid crosscontamination

■ Voorstel België: soepeler als steeds zelfde product vervoerd wordt

■ Voorstel Mestbank: Derogatie voor verzamelen en transport van mest en verwerkte mest (analoog als voor melk)

■ 'However, Chapters I to III shall not apply to the collection and transportation of manure and processed manure between two points located on the same farm or between farms and users of manure within the same Member State.'

6. Comitologie (annex X) (2)

■ Annex X - Collection, transport and traceability

■ Vragen vorige vergadering:

- Sect. II: Kleurmarkering: er is uitzondering voorzien voor mest; ook vragen voor verwerkte mest !
- Sect. IV: Records (Registers): sector wenst dat als de info beschikbaar is via huidige registers er géén extra register nodig is.
  - Idem als VO1774/2002: register moet aan eisen VO voldoen.

7. Comitologie (annex XI - XIII)

- Annex XI - Requirements applicable to certain approved and registered establishments and plants
  - Section IV: organic fertilisers and soil improvers
    - [...] → nog niet ingevuld!! → nog onduidelijk of dit bovenop vereisten voor mestverwerking komt.
  - Section VI: requirements for storage:
    - Er is een uitzondering op de verplichte 'overdekte hal' als er gelost wordt via snelkoppeling.
- Annex XII - Own checks and HACCP
  - [...] → nog niet ingevuld!!
- Annex XIII - Feed materials
  - Na permanente markering kunnen ze gebruikt worden voor biogas/compost

8. Comitologie (Annex XIV) (1)

- Annex XIV - Specific requirements for placing on the market (= handel tussen lidstaten) of organic fertilisers, application to land
  - Sect. I, ch. I : Unprocessed manure
    - = idem huidige VO1774/2002!
    - Voorstel Nederland en Vlaanderen :
Verduidelijken dat er geen gezondheidscertificaat/handelsdocument en geen TRACES nodig is voor grensboeren (eigen mest op eigen grond) mits bilateraal akkoord.

8. Comitologie (Annex XIV) (2)

- Sect. I, ch. II: Processed manure and processed manure products and guano
  - = idem huidige VO1774/2002
  - Technisch bedrijf: 'technical plant' wordt vervangen door 'a plant for derived products for uses outside the feed chain' (OK!)
  - Is er vereenvoudiging voor validatie 'alternatief voor 1h 70°C' ? Neen
  - Vraag dat opslag in gesloten loods (closed area) ook toegelaten wordt ipv enkel silo's nu. → **meenemen in opmerkingen**

9. Comitologie (annex XV-XIX)

- Annex XV & XVI
- Annex XVII - Import, export and transit (= buiten EU)
  - Sect. II, ch. I: import van onverwerkte mest is nog altijd verboden.
- Annex XVIII - Model health certificates
- Annex XIX - Official controls

Nog vragen / opmerkingen?

GOED

IDEEE?

Afkortingen

- ABPR: animal by-products
- DBP: dierlijke bijproducten
- IMDK: inhoud maagdarmkanaal
- FOD: federale overheidsdienst
- LS: lidstaat
- OESO (=OECD): Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
- VO: verordening

Meer info: Lies Clarysse (02/543 69 18 - Lies.Clarysse@vlm.be)

